

Učiteljski tovariš

Stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveša«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. šek. rač. 11.153. Telefon 3112

O vprašanju redukcije

Že nekaj let se pojavljajo glasovi o redukciji žen v državnih in samoupravnih službah. Kakor so se pojavljali, tako so tudi vselej utihnili. Zadnji čas pa je postalo to vprašanje aktualno; vsa javnost se interesira zanj, piše se o njem po raznih listih, razpravlja po javnih zborovanjih; je to vprašanje, ki se rešuje v vsakem privatnem razgovoru.

Kje je vzrok, oziroma sila, ki hoče odstraniti žene iz poklicev, ki so jih komaj dossegle in so zaživele v njih?

Vedno večja brezposelnost inteligenčnega naraščaja je neposreden povod, da se je začelo razmišljati, kam z mladino, kje ji dobiti v tej splošni prezaposlenosti službe v poklicu, za katerega je pripravljena.

Da se zaposli mladina, naj se umaknejo žene, zaenkrat poročene.

V vsem tem javnem razmotrivanju, ali naj ostanejo poročene žene še nadalje v službi ali naj se odslovo, stopa v ospredje največjega zanimanja učiteljica, ki se menda smatra za najbolje situirano ženo izmed vseh v raznih poklicih.

Ker je v tem socialnem boju za obstanek poročena učiteljica ona, ki naj bi po javnem mnenju prva zapustila svoje mesto, je treba premisliti, ali je delo učiteljice res že dovršeno, ko dovrši ure v šoli in potegne vsakega prvega plačo.

Ali se je pred leti, ko je ta, danes brezposelna mladina doraščala, kdo vprašal, kam z njo, ko bo dovršila učiteljske? Izpraševali so se starši in ozek krog zainteresirancev, oni pa, ki bi prvi morali pomisliti, kam z nadprodukcijo naraščaja enega poklica, so otvarjali paralele. Že tedaj se ni ravnalo pravilno, ker bi se morale predvidevati današnje posledice.

Če je v urejenih razmerah kril po en letnik učiteljskega potrebo učiteljev, bi jo v teh šibkih gospodarskih časih tudi, kljub temu, da bi z ozirom na kulturne in prosvetne razmere morali reči drugače.

Ukinila naj bi se tudi vsa privatna učiteljska, pa bi bilo število brezposelnih učiteljskih abiturientk znatno nižje. S tem nočem krati svobode do poljubnega študija posameznicam. Ravno po privatnih učiteljskih študira velik procent deklet, ki gredo v učiteljski poklic ne morda toliko iz volje in veselja do poklica samega, marveč zato, ker jim je študiranje za učiteljico najpripravnije in najceneje. Z ukinitvijo privatnih učiteljskih bi se mnogo deklet obrnilo v druge poklice.

Nazor in pogled na svet učiteljske abiturientke, ki študira zunaj na državnem učiteljskem, je v primeri z ono, ki vsa leta pretiči med zidovjem, prirodnejši, širji. Lažje se bo znašla v delu v šoli in zlasti še izven nje kot ona, ki gleda na svet s preveč idealiziranega ali celo romantičnega gledišča.

Nadalje ni zgolj preračunjenost na čim sigurnejšo službo, da je na učiteljskega pripravljen vedno več kandidat nego kandidatov.

V dokaz, da se odločajo žene za učiteljski poklic iz veselja, je pogled v predvojno dobo, ko je bil učiteljski poklic le malo spoštovan in cenjen. Kdo je tedaj v večjem številu stopal vanj, moški ali ženske? Ženske, ker jim je najbližji, najprirodnejši.

Toda po toči zvoniti je prepozno. Beda brezposelnega učiteljskega naraščaja vedno nujnejše išče izhoda. In poročene učiteljice naj bodo prve, ki naj prepuste svoja mesta. Ali res ni drugega izhoda in se more učiteljski naraščaj namestiti le tedaj, če se mu umakne že aktivno učiteljstvo?

Ali so prosvetne razmere prebivalstva v naši državi res že tako na višku, da ni treba novih šol, novih učiteljev?

Odkrit pogled in resnični podatki o prosveti po kmetih kličejo po učiteljstvu, po novih zdravih silah, da dajo narodu najpotrebnejše, vzgojo otrok v nacionalne državljane. — Zadostimo najprej etični, kulturni in nacionalni vzgoji naroda!

Cigave roke naj to delo opravijo, ako ne učiteljske. Zato velja: »država potrebuje čim več učiteljev«, ne pa: »umaknite se, da napravite mesto drugim!« Za vse je dovolj dela, za nas, ki smo že v poklicu, kot za one, ki čakajo nanj.

Zavedajmo se, da so le vzgojeni in izobraženi državljani temelje razvoju in procvitu. Ob tej resnici se bo tudi v državnem budžetu našlo kritje. Šele tedaj, ko bo stvarna potreba po učiteljstvu krita, naj se prične z razmotrivanjem, kdo je prvi poklican, da se umakne brezposelnim učiteljskim abiturientom, če bi jih v tem primeru še imeli.

Res, da je število poročenih učiteljic minimalno v primeri z neporočenimi. Mislimi pa je treba na to, da bo prišlo lahko do redukcije neporočenih, ako se uresniči redukcija poročenih. V tem primeru bi se pa kršilo

načelo, da so vsi državljani, torej tudi žene enako zainteresirane na javnem življenju in javnih delih.

Žena ne more več nazaj, prvič radi svojega duševnega razvoja, drugič z ozirom na zahteve sodobnega življenja. Treba je na dan z vsemi argumenti, da se prepreči kršitev ženskih pravic.

Ni prav, da se z redukcijo žen hoče prirediti tam, kjer je to najmanj na mestu. Štednja naj se prične tam, kjer mesečni prejemki enega samega znašajo mnogo preko življenjskega minimuma. Tu je potrebno znižanje prejemkov, ne pa tam, kjer je komaj toliko, da se živi. Učiteljica, poročena z učiteljem, pa tvori še prav posebno izjemo.

Poglejmo naše dvorazrednice! Kjer je nameščen učiteljski par, tam je učiteljstvo leta in leta v kraju, drugače pa se menjajo leto za leto. Kjer ni stalnosti, je otežkočeno vsako delo.

Učiteljevo delo ni tako intenzivno, če v kraju ni zadovoljen in želi drugim. Kratek čas bivanja ne dopušča upogleda v krajevne potrebe in posebnosti, ki so za uspešno delo potrebni.

Sedaj, ko učiteljstvo vrši še obširno in dalekosežno izvenšolsko delo na polju narodnega prosvetevanja, je spoznanje gornjih momentov še važnejše. Učitelj se mora v kraju ugodno počutiti, da želi živeti in ostati v njem.

V krajih, ki so oddaljeni od kulturnih in prometnih središč, se še najlaže vživi učiteljski par.

V delu za narodov, kulturni in nacionalni prepored sta učitelj in učiteljica, mož in žena duhovna celota, ki izpopolnjujeta drug drugega, iščeta novih smeri, novih poti za dosego ciljev, skupno trpita ob neuspehih, iskajoča kot osamljena, za istim smotrom stremeča inteligenta opore drug v drugem.

Vse navedeno jasno dokumentira, kako velikega pomena za posamezne kraje je službovanje moža in žene na nižje organiziranih šolah. Odveč je zato vprašanje člana banskega sveta: »Kako more biti mož šef svoji ženi?«

Premotrimo še socialno stran učiteljskega para. So prejemki res tako veliki? Kdor ima priliko z njimi gospodariti, bo brez dvoma drugače mislil.

Učitelju pa je treba še mnogo več, kot da se priživi in obleče družino. Ob tako malih prejemkih nima niti potrebne volje (ker mu jo izčrpa boj za obstanek družine) niti sredstev za nadaljnjo izobrazbo. Kjer služita oba, je komaj za spoznanje bolje.

Kako naj si mlad učitelj ustvari dom, če se ne bo ozrl za nevesto v službi, pa naj si bo to učiteljica ali druga poklicna delavka. Le tako je mogoče, da si uredi skromen dom.

Žena torej sgradi in sovzdržuje dom in družino. Vzemimo ji to, pa bo mnogo družin pahnenih v glad in propast.

Če je dobra družina celica vsake države ali bo država dopustila, da ji razpadajo celice za celico. Mislim da ne, zlasti ne sme to biti učiteljska družina, saj vendar vedno trdimo, da mora biti učitelj tudi v etičnem pogledu zgled svoji okolici. Ako bo družina imela nepovoljne pogoje za obstanek, bo izgubila na svoji etični višini.

Zelo čudno izzvene tudi besede, ki jih je zapisala neka učiteljska abiturientka: »Če bomo srečale može, ki nas bodo s svojo eksistenco lahko vzdrževali, se bomo poročile, sicer pa ostanemo same.«

Upam, da je to le mišljenje posameznice in ne vseh brezposelnih tovarišic. Koliko izmed vas bo srečalo može, ki vas bodo s svojo eksistenco lahko preživljali? Tedaj pač morate že naprej misliti, da se ne bo treba poročiti.

Kaj pa one, ki ne bodo tako srečne? Samo dvoje: odreči se temu, kar je po vseh pisanih in nepisanih zakonih človekova pravica — ustvariti dom, družino, ali pa iti preko tega.

Oprijete ste se napačnega izhoda, raje podajte roko nam, od vas tako osovraženim poročenim učiteljicam, da skupno manifestiramo za naše prirodne pravice.

Kako morete ve, ki vendar stremite naprej, postaviti tako reakcionarne zahteve, pri tem pa pozabljati, da smo si komaj priborile pravice, ki nam ženam pritičejo.

Bodimo si tovarišice, učiteljice po stanu, žene po srcu. V skupni borbi bo uspeh, v razdvojenosti poraz. Zato ne izmikajte tal tam, kjer boste stale jutri.

H koncu še enkrat: ne z redukcije, s pomnoženimi močmi bomo dvignili kulturni, gospodarski in nacionalni nivo naroda in po njem moč države.

Ta resnica bodi pred očmi onim, ki odločajo in nam, ki se borimo!

And.

Vesele velikonočne praznike želi vsem članicam in članom JUU

Sekcija za dravsko banovino

„Mlada Jugoslavija“

»Mlada Jugoslavija«, poizkusna številka mladinskega časopisa, je pred menoj. Res, poizkusna, ker se jej vidi, da še le išče mesta, ki naj ga zavzame v štivu naše ljudskošolske mladine.

Vse polemike, ki so do sedaj izšle o vprašanju mladinskega časopisa, niso točno razjasnile vprašanja, v kakšnem razmerju naj bo do sedanjih čitank, ki se rabijo v šoli in do dobro urejevanega »Našega roda«.

Naše čitanke gotovo ne zadovoljujejo ne učiteljev ne učencev, ker so silno siromašne po svoji realni kot leposlovni vsebini. Dobri etični sestavki so v njih tako redki, da jih pride komaj par na vsako šolsko leto.

Snov iz realij je podana na tako suhoparen način, da ne vzbudi zanimanja in ljubezni pri učencih do predmetov.

Leposlovno stran izpopolnjuje dobro »Naš rod«, tako da se mi zdi, da ni potrebno z leposlovnimi sestavki, ki imajo samo začasno vrednost, polniti mladinskega časopisa. Kar prejme uredništvo dobrih sestavkov, naj jih objavi v »Našem rodu«.

Mladinski časopis naj prinese več življenja v šolo, naj pomaga pri pouku in doma. Vsa vprašanja iz kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja spadajo vanj, v kolikor so dojemljiva za otroke in imajo izobrazno ali vzgojno vrednost. V tem vidim veliko pomarnjkljivost v prvi številki, za katero je imel uredniški odbor dovolj časa, da pripravi gradivo. Aktualne novice so na prvi strani (šest) in članka o Masaryku in Jurčiču. — »Spomin na deda« bi spadal v podlistek.

Ali ne bi bilo primerno in potrebno nekaj o našem parlamentu, ki ima ravno razpravo o državnem proračunu, s stališča državljske vzgoje. Obisk našega kralja v Bolgariji in Turčiji ter zadnja vojnja bolgarskega kralja preko našega ozemlja ter sestanek z našim kraljem na potu, s poudarkom na zblizanje z Bolgari. Dalje o gospodarstvu v Bosni (Lubija) in o vremenskih neprilikah v Liki itd. Pregled po tujem svetu je izpolnjen samo z notico o papežu Piju XI. Naše zasledeno ozemlje je omejeno samo z ozirom na Bevkovo konfinacijo.

»Moja prva pesem«, bi bila primerna za podlistek. Pokonci, pokonci, zaspanci je še dober sestavek, ali ni dovolj v otroškem duhu. »Užitna gnezda morskih lastavice«, — članek ni časovno primeren, ker še ni lastovk — in bi moral iziti v aprilski številki. Članek »V marcu na drugih celinah« ni pisan za mladino.

Dečji dnevi za saditev sadnega drevja

Uvedbo dečjih dni za saditev sadnega drevja, posebno orehov, kakor jih namerava uvesti banska uprava, bi bilo iz vzgojno poučnih, pa tudi gospodarskih vidikov toplo pozdraviti. Šolska mladina zadnjih šolskih let bi s takim delom dobila brez dvoma obilo pobude in veselja za poznejše udejstvovanje, saj bi bili po šolski mladini izvršeni in oskrbovani nasadi najuspešnejši pripomoček za vzgojo vnetih sadjarjev. Za uspešno izvršitev tega dela pa bi bilo nujno potrebno, da sodeluje ta z upravitelstvom šole tudi šolska in upravna občina (kmetijski odbori) ob pomoči banovine.

Za saditev sadnega drevja po šolski deci, naj bi prišla pred vsem v poštev primerna šolska in občinska zemljišča, ker so ta tudi pozneje pri oskrbovanju drevja mladini najlažje dostopna. V drugi vrsti bi bilo s sodelovanjem občinskih uprav začeti zasajati sadne drevesce ob občinskih potih, v tretji vrsti pa bi zasajati sadno drevje sporazumno z lastniki zemljišč tudi ob vaških potih.

V kolikor bi ne bilo to izvedljivo, odnosno, bi bilo tekom let to izvedeno, bi prišli na vrsto posamezni posestniki, posebno starši marljivih in za sadjarstvo vnetih učencev.

V prvih treh primerih bi morala občina, odnosno vas, pod vodstvom učitelja, ki bi vodil zasajanje, in ob sodelovanju učencev kopati jame in pripraviti potreben gnoj, kole itd. Sadna drevesa, bi dala v prvi vrsti šolska drevesnica, za kar bi moral vsako leto dati pomoč kmetijski odbor upravne občine.

Kadar bi sadili na privatnem zemljišču, bi moral lastnik zemljišča preskrbeti vse potrebno za saditev. Drevesca pa bi tudi v tem primeru dala šolska drevesnica pod zgoraj navedenimi pogoji.

Poleg tega bi bilo potrebno organizirati tudi zasajanje pri privatnikih. Pri tem delu bi sodelovali učenci pod vodstvom učitelja, seveda le tedaj, če posestnik zemljišča na to pristane in se vrši saditev po obče uveljavljenih izkušnjah pravilnega sajenja.

Zdravniška posvetovalnica za otroke ali oddelek »Zdravje« bi moral obsegati važnejša poročila iz zdravstvenega področja in med njimi navodila za nego zdravja in o telesni vzgoji na pr. statistično poročilo o davici v Sloveniji s kratkim navodilom, kako se je očuvamo; v vsakem mesecu je »sezona« za kako nalezljivo bolezen, sedaj je na pr. influenza — španska gripa.

Toplomer pripoveduje, bi bilo dovolj po eno točko v vsaki številki; naenkrat vse tri je preveč, ker otrok čita rajši kratke članke.

»Kako si ljudje medsebojno pomagajo« je pisano v šolskem stilu z moralnim repkom.

Iz gospodarstva sta dve notici, ki sta prav siromašni in brez življenja. V to rubriko bi morala priti poročila o prodaji našega blaga iz vseh področij, izvozu, uvozu, cenah blaga na trgu in v veletrgovini itd. To bi nadomestovalo učitelju oziroma učencem »Statistične letnike«, ki so preobširni in predragi ter dajalo snov za računstvo v višjih razredih.

V oddelku »Mladina piše« bi bila lahko poleg leposlovnih sestavkov tudi poročila o važnejših kulturnih prireditvah in dogodkih iz naše ožje domovine. Na pr. poročilo o mladinskem zboru iz Trbovelj, kaj namerava prirediti in kje ter o drugih mladinskih pevskih zbiorih in šolskih odrih.

Iz vsega navedenega bi posnel, da naša mladina potrebuje lista, ki bo z njo živel in dihal v tistem tempu kakor gre danes življenje, in mu kazal narod od duhovne, socialne in gospodarske plati, v kolikor že sama mladina sodeluje na teh področjih. Priznati je treba, da je mladinski list težje urejevati, kot kateri drugi list za odrasle, kar je dobro za mladino, je dobro tudi za odrasle; ne velja pa obratno, da bi bilo dobro za mladino, kar je dobro za odrasle. Zato mora urednik vsake rubrike dobro premisliti in pretehtati, kaj je primerno po izobrazbeni in vzgojni vrednosti in sprejemljivo po obliki za določeno stopnjo starosti. Škoda, da ni mogoče izdajati lista za nižjo, srednjo in višjo stopnjo, da bi vsak otrok dobil le tisto, kar je za njegovo stopnjo primerno.

Začetek je tukaj, čeprav še ne odgovarja časopis vsem zahtevam, vendar smo lahko zadovoljni z njim, ker nam daje upanje, da se bo s časom izpopolnil in tako vršil veliko in važno nalogo pri izobrazbi in vzgoji naše mladine.

V kolikor ne bo mogoče vzgojiti sadnega drevja v šolskih drevesnicah, bi ga prispevala banovina iz banovinskih drevesnic, kar bo pred vsem potrebno za domači oreh.

Da pa bi bila uvedba šolskih dečjih dni povsem uspešna, bi bilo potrebno, da učenci drevje po sajenju tudi oskrbujejo. Lastniki zemljišč bi bili dolžni skrbeti za potrebni gnoj in nabavo sredstev za zavarovanje drevja in pokončevanje sadnih škodljivcev.

Ob šolskih dečjih dnevih bi ob sebi umevno smeli saditi le one vrste sadnega drevja, ki jih določa za posamezna okrožja sadni izbor za dravsko banovino.

Da pa bi nameravana uredba šolskih dečjih dni za saditev sadnega drevja uspela in se že v vseh začetkih pravilno, preudarno in smotreno pričela, je potrebno začeti takoj z organizacijo in zbiranjem podatkov, da bi imeli do jeseni točen pregled sestavljenih dogovorov in programov za posamezne šole, da bi bilo mogoče pozimi določiti tudi pomoč s sadnimi drevesci iz banov. drevesnic, kjer bi bilo to potrebno. Za izvedbo dečjih dni za saditev sadnega drevja bi bilo istočasno z objavo šolam, krajevnim šolskim odborom in občinam, priložiti tudi zadevni pravilnik.

Nasadi ob občinskih in vaških potih, kakor tudi na občinskih in šolskih zemljiščih, bi dobili lahko tudi imena po raznih za povzdigo sadjarstva, šolske vzgoje in narodnega gospodarstva znanih in zaslužnih možeh.

Šolski dečji dnevi za saditev sadnega drevja bodo brez dvoma lahko velikega vzgojnega in gospodarskega pomena, zato smo prepričani, da jih bo učiteljstvo z veseljem pozdravilo. Pod skupnim vodstvom in s skupnim delom bo mogoče posredno navdušiti za koristne nasade in olepšavo naše vasi tudi odrasle vaščane. Želeti bi bilo, da se za to važno vprašanje zanimamo, o njem razpravljamo in iščemo poti in sredstev za čim uspešnejšo izvedbo. Dobro započeto in pravilno izvedeno delo bo lahko rodilo nepričakovano lepe uspehe.

Lutkovna gledališča v Pragi

Preden preidem k posameznim lutkovnim odrom v Pragi, hočem na kratko predstaviti pravega začetnika lutkovne umetnosti na Češkem — Mateja Kopeckega*, nazvanega patrijarha češkega lutkarstva.

Matej Kopecký (1762—1847) je legendarna in heroična osebnost češke lesene Talije. Njegovo ime je tesno zvezano s pojmom ljudskega lutkarstva, ki je zopet zvezano s pojmom češkega podeželja. Njegovo delo za lutkarstvo začel je l. 1811., ko mu je ogenj uničil vse premoženje. Lutkovna gledališča, predvsem potujoča, so prišla že zgodaj pred Kopeckim v Srednjo Evropo, torej tudi na Češko, iz Italije. Poleg njega je bilo dosti komedijantov, ki so po gostilnah in sejmihi igrali mladim in starim, toda samo Kopecký je bil, iz čigar iger je odseval izraz dobe, ki je torej poznal svojo dobo in delal zanjo in za cilje celokupnega češkega naroda. To stavlja Kopeckega nad lutkarje-komedijante one dobe. Njegovo gledališče je budilo pri Čehih narodno zavest, ljubezen do svoje zemlje in svojega jezika. Seveda, gledano z današnjimi očmi, to niso bile umetnine, toda, kar je glavno — podan je bil temelj za razvoj češkega lutkarstva.

Praga ima okoli 50 lutkovnih gledališč. Lutkovno gledališče, najbolj ustrezajoče vsem zahtevam higijene in udobnosti, po splošni sodbi najmoderneje urejeno gledališče naše dobe je »Ríše loutek (Kraljestvo lutk). Ustanovili so ga l. 1920. lutkarji amaterji. Dvorano so dobili na Letni, v precej oddaljenem koncu Prage. Odrska konstrukcija je bila lesena. Na Letni so igrali do l. 1928., ko jim je praška Osrednja biblioteka ponudila prostore v svoji palači. Tu so si uredili gledališče, ki dela čast lutkarstvu. Lega gledališča je suterena, vhod in izhod sta ločena, ker si ob nedeljah in praznikih sledijo predstave druga za drugo. S

stopnišča se pride v nekako predvorano, kjer sta garderoba in buffet. Poleg tega so še prostori za slikanje dekoracij, instalacijska dela, mizarstvo itd. Dvorana za občinstvo je visoka in zračna, ima centralno kurjavo in indirektno razsvetljavo. Ima 250 sedežev in stojišča. Odrska aparatura je edinstvena, zavzema namreč več prostora kot dvorana za občinstvo. Pozornica sama ima 4'60"×1'20"×1'20". Oder je skonstruiran tako, da se pogreza, zato sta prav za prav dva odra, ki stojita drug na drugem. Med tem, ko se na enem odigrava dejanje, se na drugem že pripravlja scena za prihodnje dejanje. Za glavno sceno je še ena, manjša, ki ima namen povečati globino pozornice. Najmodernejša je tudi odrska razsvetljava. Na razpolago je 30 reostatov z intenziteto 10 tisoč V, več reflektorjev, projekcijskih aparatov, itd. Pod odrom je odelek za orkester, ki ga ima vsako večje lutkovno gledališče. Na dolgem hodniku za odrom so postavljene jeklene omare, kjer je shranjenih nad 300 lutk in 1500 kostumov. Gledališko osebje tvori nad 50 amaterjev, ki delajo brezplačno, iz ljubezni do lutk.

Bil sem pri predstavi »Šipková Růže« (Trnjuljica). Režiser je iz pravljice napravil pravo pravcato opereto z uverturo in baletom. Na odru se rabi samo električna razsvetljava, ki jo uporabljajo tudi na pr. za zmajave oči in pod. Pri tem naj še omenim, da se Čehi ne bojijo stroškov, kadar gre za efekte. Dobro se še spominjam izvrstne imitacije bliska. Na kulisah se kažejo jasni sledovi modernega slikarstva, ki pa ne spada na lutkovni oder, ker kvari otroku čar resničnosti. »Ríše loutek« igra tedensko štiri igre, od teh dve v nedeljo.

Urbančič Boris.

* Lutke, s katerimi je igral, se nahajajo v Narodnem muzeju v Pragi.

Vesele velikonočne praznike želi vsem čitateljem in sotrudnikom

uredništvo Učiteljskega tovariša

Splošne vesti

— Konferenca sekcijskih predsednikov JUU v Beogradu. Zaradi razmer v JUU po odgodi izredni skupščini so se sestali 19. III. v Beogradu predsednik JUU tov. Đorđe Mirkov iz Novega Sada, predsednik sekcije JUU za dravsko banovino tov. Iv. Dimnik in predsednik sekcije za upravo Beograda, Zemuna in Pančeva tov. Blagoje Ostojić. Ugotovili so položaj in smernice za bodoče delo ter se sporazumeli glede sklicanja seje glavnega odbora JUU.

— Zasedanje glavnega prosvetnega sveta, 19. III. se je sestal v Beogradu na svoje zasedanje glavni prosvetni svet ministrstva prosvete, ki je sasedal do 27. t. m. Na svojih sejah je razpravljal o nostrifikacijah, o ekvivalencah šol in med drugim tudi o izpopolnitvi uredbe po čl. 7. U. Z. o učnih knjigah in programih. Iz dravske banovine se je zasedanja udeležil tov. Ivan Dimnik, predsednik JUU za dravsko banovino.

— Prihodnja številka »Učiteljskega tovariša« izide v četrtek, dne 12. aprila t. l.

— Velikonočne počitnice bodo trajale na narodnih šolah po odredbi ministrstva prosvete O. N. Br. 16.435 z dne 15. III. 1934. od vključenega 29. marca do vključenega 11. aprila 1934.

— Zadruga »Dom učiteljic« bo imela drugi redni občni zbor dne 5. aprila t. l. ob ½10. uri na II. deški osnovni šoli na Grabnu v Ljubljani.

— V spomin in počastitev umrle tov. ge. Ane Bercefove mesto venca na njen prerani grob je darovalo učiteljsko šole v Št. Janžu in na Kalu 160 Din skladu za brezposelne učiteljske abituriente.

— Proforski izpit je opravil pred stalno izpitno komisijo za srednješolske proforske izpite na ljubljanski univerzi g. Repovš Ivan, suplent glasbe na drž. učiteljski šoli v Ljubljani. Naš bivši tovariš je torej prvi izmed učiteljskih vrst, ki je po dovršitvi ljubljanskega konservatorija in položenem državnem izpitu iz glasbe, opravil proforski izpit na tukajšnji univerzi. Čestitamo!

— Poročila sta se v torek 20. t. m. tov. Tit Grčar, šolski upravitelj na Barju v Ljubljani in tovarišica Ela Campa, učiteljica v Podzemlju. Iskreno čestitamo!

— Stalež šolstva in učiteljska dravske banovine — 1934 po novejšem stanju s podrobnimi krajevnimi podatki, podatki osebja in krajevnih kulturnih ustanov, ki ga založi Ban. zaloga šol. knjig v Ljubljani, je v tisku. Ker so podatki zanimivi kakor za upraviteljska

in pade. Ali bi se med nami našel primeren človek, je vsaj zelo problematično.

Sicer pa je otrokovo šolsko (ne domače!) čtivo možno reformirati tudi drugače! Mesto bolj ali manj priložnostnih prispevkov »časopisa«, katerih vrednost iz umljivih razlogov ne bo mogla biti na zaželeni višini (a za otroka je po znanem izreku najboljša komaj dovolj dobro!) dajmo naši deci poedine zaokrožene enote iz slovenske književnosti v obliki razrednega čtiva (drobni sešitki v vezani in nevezani besedi, izbrani strogo po mladinoslovnih vidikih, ki jih hrani šola ter jih dobe otroci v roko šele pri čitanju, tako da ne manjka za prebujenje interesa važni moment iznenadenja!) Edino na ta način prekinemo že enkrat s čtivom v obliki porcij in odlomkov, kakor jih nudijo vse dosedanje čitanke in (kakor dokazuje poskusna številka) tudi novi »časopisi«. Obstajajo pa še druge možnosti, da premagamo mizerijo čitank. Literarno nadarjen učitelj bo kar sam v skupnem produktivnem delu z deco ustvaril za svoj razred naprimernejšo čitanko. Uspešnih poskusov ne manjka! Ali pa pokličimo v življenje »čitalne pole« po vzgledu nemškega založništva Beltz v Langensalz. Ta način je poceni, družji vrline prej omenjenega razrednega čtiva z vrlinami čitanke ter omogoča otroku, da si sčasoma zbere vse prispevke v lični knjigi. Kako naj bi se izvršilo delo v podrobnostih, bi bilo treba na drugem mestu in ob drugi priliki povedati obširneje. Važno je predvsem, da se lotijo dela mladinoslovno in estetski korenito naobraženi ljudje v zvezi z najodličnejšimi šolskimi praktiki.

V drugem primeru je odgovor enostavnejši. Ako je »Naš rod« zares »preliteraren« ter nudi premalo gradiva iz resničnega, otroka obdajajočega stvarnega sveta, ni treba ustanovljati novega lista, marveč naj se obstoječi, dobro vpeljeni list primerno razširi in pre-

Kdor sedaj zaupa svoje prihranke domačemu denarnemu zavodu, pobija s tem brezposelnost in krizo, kajti nova posojila bodo dala velikemu številu brezposelnih dela, obenem pa zaslužka kmetovalcu, obrtniku, trgovcu in industriji.

Mestna hranilnica ljubljanska

Prešernova ulica št. 3

Vam nudi za Vaše vloge 1. popolno varnost zaradi jamstva Mestne občine ljubljanske 2. ugodno obrestovanje in 3. na novo vložene vloge (po 1. I. 1933.) izplačuje na vsako zahtevo.

Vloge Din 420.000.000. Rezerve Din 12.000.000.

vseh šol, sreska društva, tako tudi za posameznike, priporočamo vsem nabavo te knjige. — Kakor doznavamo, bo knjiga v prednaročilu znatno ceneja. Ker je naklada omejena, požurite se z naročili, ki jih sprejema založnica.

— Društvo upok. učiteljska za dravsko banovino ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, 5. aprila ob 15. uri pri »Novem svetu« v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Za primer nezadostnega števila članstva, se vrši pol ure kasneje občni zbor isto tam pri vsakem številu.

Ob tej priliki se vabijo tovariši(ce), ki so že v pokoju, ali ki bodo v kratkem stopili v pokoj, da pristopijo v naše društvo, ki ima slično nalogo kakor Uč. samopomoč. Po smrti člana dobe njega dediči takoj izplačano posmrtnino tolikokrat po 6 Din, kolikor znaša število članstva.

Po prvem letu upokojitve je plačati z vso pristopnino 21 Din, v čemer so zapadeni vsi stroški. Potem se plača za vsak smrtni primer 6 Din in 1 Din za poštne ter letno 5 Din za upravne stroške. Plačujeta se najmanj dva smrtna slučaja skupaj, da se s tem prihrani članom na stroških in tudi na delu.

Tovariši(ce), ne zamudite prilike in s tem povečajte dediščino, ki ste že člani Uč. samopomoči, svojim dedičem še s tem zneskom. S tem zmanjšate tudi še toliko bolj njih skrb po svoji smrti. Društvo šteje ob času 350 članov in ima rez, zaklada 36.000 Din. Tudi nudi društvo svojim članom ob smrti še druge bonitete.

— Opozorilo vsem drž. upokojencem (-kam) dravske banovine. Po predpisih morajo vsi državni upokojenci in upokojenke, ki prejema draginske doklade, predložiti prijave na predpisanih formularjih. Termin je do 10. aprila. Take predpisane obrazce s potrebnimi navodili je založilo Društvo državnih upokojencev-enk v Ljubljani in jih oddaja po 1 Din za komad. Te obrazce prodajajo razne trafike v vseh večjih podeželskih krajih. (Imena so objavljena v »Našem Glasu« št. 5 z dne 1. marca 1934.). Društvo se je obrnilo na vse glavne tobačne zaloge oz. trafike v krajih sedežev sreskih sodišč in tudi v drugih podeželskih centrih, zaradi zaloge prijav. Ni krivda društva, če ni bilo povsod odmeva. V lastnem interesu naj zainteresirajo v vseh krajih upokojenci kakega lastnika trafike, da naroči v razprodajo prijave. Če to ni mogoče, naj naroči eden ali drugi od upokojencev za vse ostale dotičnega kraja zadostno število prijav. S tem bodo prihranjeni stroški poštne za posamezne naročbe. Za take skupne naročbe (najmanj 20 komadov) dobi naročnik 25% provizijo. Državni upokojenci se opozarjajo, da se naj ne obračajo za prijave na finančno direkcijo, ki nima teh prijav v zalogi. Če jih ne dobe v trafikah, naj jih naroče pri

društvu v Ljubljani (Miklošičeva cesta 22, Delavska zbornica). Prijavam je priložiti poročne in krstne liste glede rodbinskih članov, za katere je upokojenec deležen rodbinskih doklad le v slučajih, če niso bile te priloge predložene že v prejšnjih terminih, torej v vseh novih slučajih. Zaradi pravilne izpolnitve prijav naj vsak pazno prečita vsa navodila in opombe na obeh straneh obrazca.

— Učiteljski dom v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 8. aprila 1934. v Ljubljani. Začetek ob 8.30. Vsem zadružnikom je načelstvo poslalo tiskano vabilo z računskim zaključkom. Zadružniki, odzovite se v obilnem številu! Zbor se vrši v prostorih sekcije JUU.

ZBOROVANJE DRUŠTVA DRŽAVNIH IN BANOVINSKIH USLUŽBENCEV DRAV. BANOVINE.

Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine je polagalo v nedeljo 4. t. m. v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani na četrtem rednem občnem zboru obračun svojega delovanja ter ponovno dokazalo, da je prepotrebna ustanova, ki pomaga svojemu bližnjemu v največji sili, stiski in potrebi. Dosedanji društveni razvoj je jasno pokazal, da je njegova osnova, ki temelji na načelu vzajemnosti, čvrsta in zdrava. Po kratkem pozdravnem nagovoru predsednika g. Dolžana Janka je poročal tajnik g. Markič Viktor o delu vseh odsekov, zlasti izčrpno o odseku pogrebne in bolniškega sklada. V prvem je 1295 rednih in izrednih (otroci) članov, v drugem pa 917 članov. Odbor je izposloval znižanje zdravniških taks in honorarjev ter prav tako dosegel višji popust pri dobavi zdravil, izvzemši specialitet. Društvo je po tov. predsedniku v več primerih uspešno posredovalo pri kr. banski upravi za znižanje oskrbnih bolnih članov v zdravilišču na Golniku, izposlovalo brezplačna obsevanja članov v bolnicah, podeljevalo v svojih odborovih sejah, ki jih je imelo 17, v smislu pravilnika bolniškega sklada na prošnjo mnogim članom in članicam podpore v svrhu zdravljenja, poročniške podpore ter podpore za specialno zdravljenje. Tudi je priskočilo mnogim članom na pomoč z dajanjem posojil. Tudi odsek za zobozdravniška dela, ki se je v preteklem poslovnem letu osnoval v okviru bolniškega sklada, bo predvidoma ugodno razvil in razširil svoje poslovanje. Zdravniške in lekarniške nakaznice je izdajalo članstvu društvo v svoji pisarni v Ljubljani, Krizevniška ulica 5/II, ter društveni poverjeniki, ki so požrtvovalno in v cilju medsebojne pomoči delovali v vseh večjih krajih dravske banovine.

Sledilo je poročilo blagajnika g. Bischofa Viktorja, ki je jasno prikazal razveseljivo fi-

3. Nič manj važna zadeva je pa način, oblika podajanja vse te aktualne snovi. Naša napaka je, da imamo otroke pogosto za bolj otročje kot so v resnici. Malo je ljudi, ki pogodi v občevanju z otroki pravi ton. Poglavitna je pa smer: ali idealistična ali realistična? Realistična smer bi bolj kot kdaj prej odgovarjala duhu časa, a tudi otroški duševnosti in namenu, lista, ki naj bo vzgoja za življenje. Toda presentimentalni pedagogi se bodo borili proti njej z vsemi silami in tako bo treba ustvariti v najboljšem primeru kompromis ter pričeti sistematično delo za zmerno v otroških glavah, s katero se naša mladina danes itak dovolj težko bori.

Sploh pa današnji čas s svojimi tendencami daje slabo podlago za vsako, tudi za pravo nacionalno vzgojo.

A. Vode.

Mnenje pisatelja g. Angela Cerkvenika: Glede na predlagano zamenjavo »Našega roda« z »Mlado Jugoslavijo« mislim naslednje:

1. Če bi bilo od mene odvisno, bi bil odločno proti tej zamenjavi;

2. Razlogi:

»Mlada Jugoslavija« hoče biti — vsaj tendenca l. štev. to kaže! — novičarska (žurnalistična). List, ki bi izhajal samo dvakrat mesečno, ne bi prav v nobenem pogledu mogel ustrezati temu namenu. — Naposled pa bi bil takšen list tudi v primeru, če bi izhajal celo dvakrat tedensko, nepotreben, ker pride v roke slovenskega ljudstva dnevno okrog 50.000 izvodov dnevnikov. Otroci zvedo zatorej neposredno ali posredno iz časopisov vse novice, ki jih zanimajo in tudi takšne, ki bi bile boljše, da bi jih ne zvedeli. Izključeno pa je, da bi kakršenkoli mladinski list utegnil v tem pogledu izpodrinuti dnevno časopisje! Opozoril bi tudi na radio-novice, ki jih poslušata veliko število radio-abonentov in — komarjev! (Šaj je detektor tako poceni!)

Anketa

o mladinskem tisku

Pedagog in pisatelj g. Gustav Šilih iz Maribora piše:

Zdi se mi, da vprašanje ni dovolj točno postavljeno. Ali se naj »Naš rod« zamenja z novim »časopisom« radi boljše izrabe pri pouku, s čimer bi postala tudi dosedanja čitanka nepotrebna, ali pa se naj spremenijo le dosedanja struktura mladinskega lista ter bi ta kakor doslej »Naš rod«, predvsem služil otrokovemu domačemu čtivu (ki je mimogrede mnogo važnejše od šolskega)?

V prvem slučaju bi s časopisom prišli iz dežja pod kap. Ne nameravam zagovarjati čitank, toda priznati je treba, da je sestavljal čitanko napram uredniku »časopisa« toliko na boljšem, ker more razpolagati morda z manj aktualnimi, zato pa v jezikovnem, literarno-estetskem in stvarnem pogledu mnogo dovršenejšimi teksti. Razen tega je večje vpoštevanje načela življenjske bližine v »časopisu« le navidezno, ker slično čitanki ne poteka iz pristnega življenja, marveč je samo prirejen za deco, je le neka bolj ali manj posrečena kopija pravega časopisa. In še glavni ugovor: čitanke že s svojo porazdelitvijo vendarle v neki meri ustrezajo specifičnim potrebam poedinih razvojnih stopenj, kolikor prihajajo v poštev za šolsko deco, tudi se more sestavljalec ogledati po dobrih tujih vzorih, dočim je šolski, proti dnevnim aktualnostim usmerjeni »časopis« mnogo na slabšem, bodisi glede kakovosti prispevkov, bodisi glede njih uporabe za poedine razvojne stopnje. Pri tem pa se niti ne dotikam fundamentalnega vprašanja urednikove mladinoslovne izobrazbe, s katero tak časopis stoji

nančno stanje društva. Vključno velikim izdatkom preteklega poslovnega leta za zdravila in zdravilne v znesku 91.995 Din, za podpore v znesku 7.715 Din, za posmrtnine v znesku 35.584 Din znaša čisti prebitok društva (vseh odsekov skupaj) v enem letu 105.314 Din. Skupna društvena imovina od ustanovitve pa znaša 352.348 Din.

Ko je bila dosedanjemu odboru na predlog revizorja g. Česnika Mirka soglasno podjeljena razrešnica z zahtavo, so sledile dopolnilne volitve dveh članov odbora, dveh namestnikov in dveh pregledovalcev računov. V odbor sta bila izvoljena dosedanja odbornika gg. Hočevar Josip in Poje Janez, kot namestnika gg. Kokot Ferdinand in Rotar Stanko ter kot pregledovalca računov gg. Česnik Mirko in Zajc Albin.

V nadaljnjih debati je občni zbor sklenil, da more pristopiti k društvu do 31. maja letos vsak državni in banovinski uslužbenec ter njihovi svojci z nižnjo, enkratno pristopnino, ki znaša 40 Din. Pristop je v smislu društvenih pravil za sedaj mogoč le osebam, ki niso prekoračile 45. leta starosti. Vendar je prejel društveni odbor na občem zboru polnomočje, da po dobljenih smernicah izdela osnutek dodatka k členu 7., 8., 9. in 12. društvenih pravil, izvede kalkulacijo in ustvari možnost pristopa v društvo, tudi osebam v starosti preko 45 let ter nato, skliče izredni občni zbor, ki bo o tem končno veljavno ukrepal.

V nadi, da bo postalo društvo v doglednem času pribežališče slehernega državnega in banovinskega uslužbenca dravske banovine, ker je le v slogi rešitev in v skupnosti moč in sila, je g. predsednik zaključil lepo uspel občni zbor.

»Proteus« — št. 5.

Izšla je že 5. številka »Proteusa«, ilustrirana časopisa za poljudno prirodnoznanstvo, ki je vsebinsko zopet izredno bogat in zanimiv, tako, da ga lahko v tem oziru primerjamo s sličnimi inozemskimi časopisi. Zelo razveseljivo je dejstvo, da tudi med našim učitelstvom vlada živahno zanimanje za ta edinstveni slovenski prirodnoznanstveni časopis, ki je v resnici vreden in zasluži vso našo pozornost in priznanje. Kdor še ni nanj naročen, naj stori to čimprej, ker se bo z marsikaterim člankom lahko okoristil in pripovedoval v šoli. Naš najboljši poznavalec in raziskovalec podzemnih jam tov. Michler Ivan je prispeval lep in zanimiv članek »Križna jama«, katere vhod leži na severozapadnem pobočju Križne gore pri Ložu. Križna jama je znamenita po svoji lepoti in veličini, še bolj pa po ogromnih množinah kosti jamskega medveda. »Zakladi Kranjske« je članek, iz katerega vzemo, da je bila prekrasna in ogromna meklenburška zbirka naših prehistoričnih najdb na Vačah, Sv. Magdalen, Vinici in St. Vidu pri Stični, prodana na javni dražbi v New Yorku. V katalogu, ki ga je sestavilo in zanj prispevalo svoje članke sedem učenjakov za dražbo meklenburške zbirke, ni zapisano ime našega naroda, Ing. Ciril Pirce opisuje eno izmed največjih zvezd, orjaka med zvezdami na nebu, rdečo »Betelgeuze« iz lešketajočega Orion-ovega ozvezdja, njeno oddaljenost od zemlje, njen premer in prostornino, ki je 90 milijonkrat večja od solnčne prostornine. 280 let bi potreboval svetlobni žarek, ki preteče 300.000 km na sekundo, da dospe od Betelgeuze na zemljo.

Poučno in zanimivo biološko-fiziološko črtico »Spanje, otlplost in mirovanje živali pozimi« je prevedla P. Gnezda.

Poleg običajnih novosti najdemo med drobnimi vestmi zelo zanimiv članek »Umazano morje«, pojav, ki ga čisto vidimo v gornjem Jadranu. Po običajnem opisu neba sledi obširen odgovor na vprašanje 4. in za zaključek nas preseneti vprašanje 5., ki bo zagotovo uganka tudi onim, ki so dobri poznavalci ptic.

Stana Perko.

Nekateri članki, ki so izšli v »M. J.«, se v ničemer ne razlikujejo od člankov, ki izhajajo v »Našem rodu«; ne vem, zakaj ne bi izhajali v »N. R.«, ki ima mnogo primernejšo obliko (obliko knjige!).

Sploh pa je prav spričo novičarskega vpliva dnevnega časopisa nujno potreben literarno usmerjen mladinski list, kakršen je »N. R.«, ki z umerjeno in estetsko tendenco blagodejno vpliva na razvoj in rast mladih značajev.

Pesnik Božo Vodusek pravi:

Revija proti časopisu, literatura proti reportaži sta si kakor kultura proti civilizaciji. Kultura je produkt in hrana praktično desinteziranega, civilizacija pa praktično interesiranega človeka. Narod, ki hoče ohraniti svojo kulturno tradicijo, se bo ustavljal sili civilizacije, ki vse mehanizira in nivelizira. Če vnašamo civilizacijo v dušo otroka, ki je v primeri z odraslim mnogo primitivnejši in po svoji naruri ni zgolj praktično interesiran, mu delamo s tem silo in zamorimo v njem vsako možnost kasnejšega razvoja kulture. Zato bi bilo želeti, da ostane pri mesečniku »Naš rod« in da se ne nadomešča s časopisom. Ker pa kultura ne pomeni odmaknjenosti sodobnim problemom, naj bi jim dajal tudi »Naš rod« čim več prostora, vendar v taki obdelavi in obliki, ki ustrežata reviji.

Božo Vodusek.

Eden naših najboljših pisateljev, dr. I. Pregelj, piše:

1. Sodim, naj se ohrani »Naš rod« v književni obliki, ker ima kot tak književniško vrednost, česar bi v obliki časopisne »Mlade Jugoslavije« ne imel več. Sem pa uverjen, da bi bil naslov »Mlada Jugoslavija« boljši, ko »Naš rod«.

2. Tudi časopis »Ml. Jug.« je zelo simpatičen! Ali ne bi šlo izdajati tudi publikacije v

Osebnostne zadeve

—i Namestitev učiteljskih abiturientov. S kraljevim ukazom so na predlog prosvetnega ministra imenovani za učitelje naslednji abiturienti: Ivan Andolšek pri Sv. Jakobu ob Savi, Tatjana Novak v Martjancih, Marjan Binter v Grosupljem, Ivan Pepelnjak v Novi cerkvi, Alojzij Senekovič pri Sv. Jerneju nad Muto, Karl Slabe v Globokem, Gvidon Stres v Lokočcu (srez Dravograd), Ivan Serajnik na Sladkem vrhu, Vilibald Kolar pri Sv. Treh kraljih (srez Dravograd) in Ivan Lampič v Poljanah.

—i Napredovali so učitelji(ce) v V. skupino: Demšar Ivan in Kocjančič Ivan iz Ljubljane, Bezlar Marija iz Loč, Zolnir Oskar iz Maribora. — V VI. skupino: Martelanc Just iz Črnomlja, Golmajer Franja iz Brežic, Klemenčič Alojzij iz Tomišlja, Košca Ana od Sv. Petra pri Ljubljani, Kirar Josipina iz Studencev, Jerše Stefanija iz Ptuj, Culot Ivan iz Toplice pri Zagorju, Razpotnik Albin iz Semic, Kasjak Pavla od Sv. Lovrenca, Sušteršič Terezija iz Starega trga, Zagažen Ivan iz Sv. Jerneja, Mihelič Ivana iz Preske. — V VII. skupino: Schrott Marija iz Jesenic, Paulik Ivan iz Gor. Petrovcev, Pevec Marija iz Trebiže, Zagar Stanislav iz Dobrave pri Kropi, Fantan Anka iz Jezerskega, Stasič Zora iz Maribora, Habič Justina iz Štor, Knapič Janko iz Kapel, Knapič Viktor pri Sevnici (Šm). — V IX. skupino: Jesih Danica iz Trebelnega (Krš), Kleč Antonija iz Pilštana, Skalamera Neda iz Brige, Deutschman Herman iz Ljubee, Mesarič Andrej iz Sv. Petra, Blejec Julijana iz St. Ruperta, Senkal Magda iz Sv. Florijana, Trampuž Ilijica iz Henine, Laznička Anton iz Kramarcev. — V X. skupino: Trusnovič Antonija zabav, iz Ljubljane, Švajger Andrejana, zabav, iz Novega mesta.

Učiteljski pravnik

NOVA UREDITEV PLAČEVANJA ŠOLNINE

Finančni odbor Narodne skupščine je sprejel naslednjo stilizacijo amandmana finančnega ministra glede plačevanja šolnin.

Za obiskovanje vseh državnih šol se na račun šolnine plača (v Din):

kdor plača let.	III. skup.,	II. skup.,	I. skup.
neposr. davkov			
nad 300 do 1000	100	150	200
1000 do 3000	150	200	250
3000 do 5000	200	250	300
5000 do 10.000	300	400	500
10.000 do 20.000	500	600	700
20.000 do 50.000	800	900	1000
nad 50.000	1300	1400	1500

Kot osnova za plačevanje šolnine služi skupna vsota vseh neposrednih davkov, ki jih plačajo starši in učenci. Če je davčni obveznik osvobojen katerega davka (davčne oblike), se določi davek po členu 3. zakona o neposrednih davkih.

Šolnina se plača na vseučiliščih, gospodarsko komercialnih visokih šolah, višji pedagogski šoli in njim enakih zavodih, in sicer za vsak semester po I. skupini. Na srednjih šolah: za nižje razrede po III. skupini, za V. in VI. razred po II. skupini, za 7. in 8. razred po I. skupini; na učiteljskih, srednjih tehniških, višjih obrtnih ženskih šolah, trgovskih in pomorskih akademijah, bogoslovjih, železniško-prometnih šolah, na šolah za dojitje v prvem letu po III., v drugem letu po II., v nadaljnjih letih pa po I. skupini. Če traja na

tež obliki? Recimo za naraščaj »Naš rod«, za bolj dorastle pa »Mlado Jugoslavijo«?

Razstava otroških risb

(18.—19. marca.)

Obširna risalnica na ljubljanskem učiteljskem je bila predzadnja nedeljo in na Jožefovo nekam podobna Jakopičevemu paviljonu. Ljubljansko društvo »šola in dom« je razstavilo okrog 500 risb, ki jih je s svinčnikom in z barvniki izvršil mali Marjan Ozvald, ki hodi zdaj v I. razred vadnice. Razstavljene risbe je napravil med 3. in 7. letom svojega življenja in sicer povsem samoniklo. Med drugim smo videli tudi 1 »platno« in 1 »akvarel«, ki je mali slikar nanj posebno ponosen.

Risbe so bile razvrščene po motivih in genetično. Vsaka motivna skupina (bilo jih je 16): železniški stroji in vlaki — do 100 risb —, avtomobili, aeroplani, električna železnica, ladje in parniki, ognjegasci, pajaci in karikature, konji, druge živali, »portreti« — med njimi avtoportret — cerkve in hiše, Miklavž in krampus, Madona, Jezušček in svetniki, Križani — 5 slik —, jaslice, »razno« je bila razvrščena tako, da so obiskovalci lahko zasledovali risarčkov razvoj. In to je bil glavni namen razstave. Saj ni šlo za to, da bi se doznalo, ali ima Marjan risarski dar ali pa morda le risarsko rutino, še manj za to, da bi se pokazalo, kaj vse mali Marjan zmore in zna narediti. Razstava naj bi izpričala — kakor je poudarjal Marjanov oče v otvoritvenem predavanju — da otrok biti ne pomeni biti zmanjšan človek, temveč po svoje gledati svet in življenje. Razstava je bila in hotela biti v prvi vrsti — razstava otroške duše, tiste duše, ki bi jo moral poznati in uvaževati vsak vzgojnik, kolikor se zaveda svoje naloge: otroka uvajati v kulturo odraslih.

teh šolah pouk le dve leti, se plača v prvem letu po II., v drugem letu po I. skupini. Na trgovskih šolah se plača šolnina po II., na baškiških šolah po III. skupini.

Na meščanskih, strokovno-obrtnih šolah (moške obrtne, ženske strokovne in ženske nižje obrtne in nadaljevalne šole) in gozdarskih šolah znaša šolnina polovico zneska po III. skupini.

Za učence, katerih starši imajo več otrok v šolah, se plača za prvega otroka polna, za ostale otroke polovična šolnina.

Privatni učenci morajo pred polaganjem izpita plačati trikratno šolnino za dotično šolsko leto po določilih te tarifne številke.

Šolnine ne plačajo učenci osnovnih šol, vojnih akademij, specialnih, srednjih in nižjih kmetijskih šol, rudarskih šol in splošnih obrtno-trgovskih šol, dalje državnih gojenci in učenci, katerih starši plačajo skupno z njimi na leto manj kot 300 Din neposrednega davka.

Podrobnejše odredbe bo določil finančni minister v sporazumu s prosvetnim ministrom v posebnem pravilniku.

Naša gospodarska organizacija

FOND ZA UPOKOJENCE.

V času, ko se vedno govori o brezposelnih in o merah, ki bi se morale podvzeti, da bi se brezposelnost saj nekoliko omilila, smo si vedno edini, da bi morali vsi tisti tovariši, ki so odslužili 35 let, iti v pokoj. Vidimo pa, da tovariši kaj neradi zaprosijo za upokojeve. Nehote se vpraša, zakaj je tako. Med mnogimi vzroki je gotovo glavni vzrok strah pred upokojitvijo. Predvsem se zahteva nebroj dokumentov, zdravniških izpričeval i. dr. Kakor hitro pa je »kdo upokojen«, mora pogostokrat čakati mesece in mesece, da se mu nakaže pokojnina, dočim se jim redni prejemki ustavijo. Tako je navadno nagrajen tovariš, ki je 35 let in še več delal za narod. Tega pa se vsak boji, zato rajši dela, dokler more.

Temu zlu je potreba od pomoči. Vidimo, da so vsa prizadevanja, da bi se upokojencem avtomatično prenakazovala pokojnina, brezuspešna, zato je potrebna tudi tukaj samopomoč. Na zborovanju mariborskega mestnega učiteljskega društva se je o tem razpravljalo. Zdi se mi potrebno, da učiteljsko razpravlja o zadevi, ker je aktualna.

Pri kakem kreditnem zavodu državnih nameščencev naj bi se ustanovil fond za upokojeve. Vsak upokojenec, bi prejemal iz tega fonda posojilo saj v višini 75% njegove bodoče pokojnine do časa, ko se mu pokojnina nakaže. Za to posojilo pa zastavi svojo pokojnino, to se pravi, zavod dobi posojilo vrnjeno, kakor hitro država nakaže upokojencu pokojnino. Obresti bi morale biti zelo nizke, v nobenem slučaju ne preko 5%.

Ako to ne bi bilo mogoče za vse državne uradnike, bi lahko učiteljsko to izvedlo za svoje članstvo ali potem sedaj obstoječih združenj (Hranilnice in posojilnice učiteljskega konvikta v Ljubljani ali pa Učiteljske gospodarske zadruge v Celju). Vem pa, da niti ena niti druga zadruga nima momentano toliko denarja, da bi lahko začela dajati posojila na račun pokojnin. Dalo bi se od pomoči na ta način, da bi vsak tovariš ali tovarišica že par let, saj 4—5 let, pred upokojitvijo mislil na to in bi v ta namen nalagal v ta ali oni zavod mesečno primerne zneske. Tako bi si vsak sam prihranil nekaj denarja za čase najhujše sile. Ako pa bi mu to ne zadostovalo, kar si prihrani, pa bi imel še pravico do posojila, ki bi ga odplačal, kakor sem v prejšnjem odstavku omenil.

Je še tretja možnost.

Osnuje naj se učiteljski denarni zavod na široki bazi, ki bi skušal spraviti vse učiteljske prihranke, ki so raztreseni po najrazličnejših vaških posojilnicah in po hranilnicah

v učiteljsko hranilnico. Mogoče bo kdo zmaljal z glavo in dvomil v uspehe. Prepričan sem pa, da bi stvar šla; potrebno je le gospodarsko večjih ljudi, katerim se lahko zupaja. Ako imajo učiteljske organizacije v drugih državah celo svoje banke, mislim, bi mi lahko imeli saj eno močno posojilnico in hranilnico. — Ta zavod bi moral poleg mnogih drugih nalog prevzeti tudi to akcijo.

Da so proti tem predlogom tudi pomisli, ne dvomim. Tako n. pr. da zakon natančno določa, v kolikem času se mora pokojnina nakazati itd. Izkušnje pa nas učijo, da so v vsakem slučaju samopomoči še najboljše. Tako bo tudi v tem slučaju.

C. H.

—g Zadrúžnikom Učiteljske samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za nakazilo prispevkov. V marcu so umrli 4 zadrúžniki in to: 319. Čokl Ignacij — Sv. Marjeta, 320. Šošterič Aleš — Trdkovci, 321. Berce Ana — St. Janž, 322. Sorčan Ivan — Hrastnik. Zadrúžna uprava je izplačala svojem čez 50.000 Din na posmrtninah. Zato prosi uprava US, da nakažejo samci 21 Din, poročni pari pa 41 Din. Podpornega sklada redno plačujočim članom ta mesec nismo prišteli. V aprilu bomo predpisali zadnji obrok, Zadrúžnike, ki so s plačevanjem prispevkov za smrtno primere in za podporni sklad zaostali, prosimo, naj jih nemudoma poravnajo, sicer je redno izplačevanje posmrtnin nemogoče.

Uprava US.

Šolski radio

—r XXV. teden. Prva šolska radio ura po Veliki noči bo v petek dne 13. aprila. Predaval bo g. Ferdo Lupša »Lepota planjav v Zalnji Indiji«.

O DIFERENCIACIJI PRENOSOV ŠOLSKEGA RADIA.

Jasno in neizpodbitno je, da je šolski radio ustanova, ki je danes ne more nadomestiti nobena druga ustanova. Šolski radio nam nudi toliko in tako raznolike snovi za pouk in vzgojo, da bi brez njega občutili v šoli že sedaj kar občutno vrzel. Še občutneje pa bomo občutili pomanjkanje radia, ko se bo uresničila misel in želja mnogih, da bi bile oddaje diferencirane po učnih stopnjah. S to mislijo se je bavil naš odsek za šolski radio že od vsega početka svojega delovanja.

Kdor je že od prvih početkov malo pazneje spremljal delo in programe šolskega radia, je že prvo leto opazil, da so bila predavanja razdeljena na 3 skupine. Naslovi predavanj v »Učit. tov.« so bili opremljeni s številkami I—III. Te številke so označevale stopnjo, ki ji je oddaja namenjena. Letos, deloma pa že lani, je to označevanje odpadlo. Mesto tega smo dobili podrobnejšo razporedbo, ki bi po njej predavatelj razvijal svoje misli. Iz razporedbe bi mogel tudi vsak učitelj spoznati in presoditi, ali je napovedana oddaja primerna za učno stopnjo njegove dece ali ne. Seveda je tako presojanje dostikrat zelo varljivo. Predavanje more navsezadnje vendarle nuditi nekaj drugega, kot je ta ali oni pričakoval.

Zato bi bilo treba še druge diferenciacije!

Snov, ki naj jo obdela posamezen razred v vsakem šolskem letu, je določena po raznih učnih načrtih. Snov predhodnega razreda se prepleta s snovjo naslednjega leta, tako da vselej navezujejo novo na že znano. To radi tega, ker otroci nižje učne stopnje še niso zmožni sprejeti in osvojiti vsega, kar bi se dalo o dotični snovi povedati. Snov mora biti posamezni učni stopnji primerna. Vidi se mi, da mora pri radijskih oddajah veljati isto načelo.

Večkrat se mi pripeti to-le. Razred pripravi na predavanje s primernim uvodom in razjašnjevanjem po razporedbi. Otrokom povem, da bomo najbrže slišali to in to. Razred

Zdaj, ko je bil dan prvi sunek, bi morda mogli zbrati več fantovskih in dekliških risb iz različnih let in iz različnih življenjskih okoliščin ter jih lahko razstavili kar za stalno. Saj je neki obiskovalec dobro pripomnil, da naj bi ta razstava bila prvi korak, da tudi mi čimprej dobimo — pedagoški muzej. Drugod jih že imajo in njihovem vzgojstvu to ni v škodo. Risbam bi morda sledile razstave pedagoških izdelkov iz gline in plasteline, različnih izdelkov iz navadnega in barvastega papirja (posebno pri deklicah) itd.

Take razstave in zbirke bi zanimalo ne le vse tiste, ki imajo neposredno opravka z otroki, temveč bi tudi nam vsem, ki gledamo otroški svet in otroško dušo skozi očala raznih nauk in teorij, nudile živ in čim neposrednejši pogled v ta svet in v to dušo samo. Saj odkrito priznam, da sem skoraj zavidal mamice, ki so se na razstavi tako neposredno vživljale v ta svet, po njem spremljajoč svoje otroke, dočim so meni vedno teorije zameglevale oči. Vesel sem lahko, če mi je razstava Marjanovih risb vsaj malo osvežila učeno znanje o otroški duši; tisti neposredni pogled vanjo, kakor ga zmorejše mamice, pa nam moškim — večinoma — ni dan.

Razstavo je priredilo — kot sem že omenil — ljubljansko društvo »šola in dom«. Sodelovali so tudi člani(ice) pedagoškega seminarja ter se zlasti vrstili v rediteljski službi, član Tomšič Janez pa je risbe tudi lično opremil s številkami, ki so izražale risarčkov starost ob izvršitvi vsake risbe. Vstop je bil seveda brezplačen, obisk izredno številan. Ljudje (mamice z otroki, očete, mladina, učitelji in učiteljice) so prihajali celo po dvakrat, z največjim zanimanjem ogledovali risbe, vpraševali to in ono ter zadovoljni odhajali. Razstava, ki je bila prva te vrste med Slovenci — in upajmo, ne zadnja — je vsekakor lepo uspela.

V. B.

je v napetem pričakovanju. Predavanje se prične — napetost pa pade, mesto nje se kaže prehitra utrujenost in z njo nezanimanje. Pa ne, da bi predavanje ne bilo zanimivo, o ne! Otroci ne sprejemajo, ker je predavanje zanje morda pretežno, previsoko. Tudi se taka utrujenost ne pokaže pri vseh otrocih v istem razredu. Kdor ima v razredu 2 ali celo več učnih stopenj, bo kar hitro opazil, da starejša učna stopnja prilično še dosti posluša, medtem ko je nižja skoro brez pravega zanimanja. Kljub temu pa vendar še vedno kaj ostane po takem predavanju, ki so je otroci poslušali z manjšim zanimanjem. Potrebno je seveda, da učitelj poslušano snov drugi dan še enkrat obdela, morda poljudneje, če je to potrebno.

Radi racionalnejše izrabe radijskih predavanj bi pa le bilo potrebno, da se program diferencira tako, da so oddaje predvidene za posamezne učne stopnje.

Odek za šolski radio že dolgo razmišlja v tej zadevi. Seveda se tudi tu pojavljajo ovire, ki niso zgolj denarne, ki pa jih bo prej ali slej treba premestiti — a o tem drugič.

Pero Horn.

Stanovska organizacija JUU

Iz sekcije

—s Poslovnik za stanovsko razsodišče. 19 sreskih učiteljskih društev še ni poslalo sprejetih sklepov o poslovniku.

—s Klub prijatelj vaške kulture — vsem prijavljencem! O velikonočnih počitnicah — v prvi polovici aprila — se bo predvidoma vršil v Ljubljani sestanek vseh prijavljencev. V pozitivnem primeru bodo razposlali vsem osebnim vabilom z navedbo dnevnega reda in točnimi navodili. Prosimo vse tovariše in tovarišice, ki so se prijavili za sodelovanje v klubu prijateljev vaške kulture, da opozorijo šolska upravitelstva, naj jim dostavijo došla vabila na poštinski naslov.

—s Klub prijatelj vaške kulture. Prijave: Malešič Janko, š. upr. v Škocijanu pri Mokronogu; Čopič Venčeslav iz Ljubljane; Menec Martin, uč. v Trbovljah; Drekonja Ciril, š. u. v Turnišču; Jezeršek Ivan, š. u. v Cajnarjih; Pavčič Marijan, uč. v Rovtuh in Roš Fran, uč. v Celju.

—s Učitelji — občinski odborniki. V radovljiskem srežu je občinski odbornik Mokorel Viktor, uč. v Breznici.

—s Brezposelne učiteljske abituriente prosimo, da pošljejo na sr. učit. društva sezname in podatke. Delo odseka pri sekciji JUU je nepopolno in oteženo, ako nima točnih podatkov od vseh brezposelnih učit. abiturientov v banovini.

—s Dostavljanje dopisov kmet, stroke uprav. osn. šol. Pogrešamo sklepe od 20 sreskih učiteljskih društev.

Iz društev:

== JUU SRESKO DRUŠTVO V LITIJ == Zborovalo predvidoma 21. aprila t. l. v Višnji gori. — Poročene učiteljice — članice JUU, ki še niso doposlane zaželenih podatkov (vidi »Učiteljskega tovariša«) naj to store takoj! Naše sresko društvo ima le 5 članov, ki so s članarino v zaostanku. Prosimo vse prizadete, da poravnajo članarino prve dni aprila. Glasom pravil, moramo vse člane, ki ne poravnajo do aprila svojih obveznosti v organizaciji, črtati iz naših seznamov.

== JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL == Zborovalo dne 14. aprila 1934. ob pol 9. uri v Ljubljani v Mestnem domu. Dnevni red bo: 1. Poročila odbornikov. 2. Predavanje prof. Finka iz Maribora. 3. Predlogi. Odbor.

Poročila:

+ JUU SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR — LEVI BREG je zborovalo dne 3. februarja t. l. v Narodnem domu v Mariboru. Od 90 članov je bilo navzočih 71, t. j. 80%; opravičilo se je le 5 članov. Izstopila je tov. Makučeva — radi premostitve v Maribor. Pristopili so tov.: Kralj Zorislav, Mikuš Stan-ko in Roškar Elizabeta.

Predsednik tov. Vauda je ob otvoritvi pozdravil vse zborovalce, posebej tov. nadzornika I. Tomažiča, sres. kmet. ref. g. svetnika Vl. Kureta, novopristopivše člane in nenašene učit. abituriente (-inje).

Nato je tov. predsednik objavil vse dopise in podal situacijsko ter poročilo o zadnjem predsedniškem zboru. Tov. Mešičkova je poročala o običnem zboru UD v Mariboru. Za izredno skupščino v Mariboru so bili naprošeni lani izvoljeni delegati. Tov. sres. nadzornik in predsednik sta poročala o doslej izvršenih predpripravah za načr. obr. anketo in z zborovalci vred ugotovila, da je baš to zadnja decembrska resolucija našega društva pri vsej nacionalno čuteči javnosti vzbudila mnogo zanimanja in odobravanja, celo tudi izven naše banovine ter — upajmo, oživila misel na tako anketo do skorajšnjega uresničenja. Novo plat tej akciji pa je treba dodati vsekakor tudi še v smeri **strnitve gospodarskega delovanja v obmejnem ozemlju**, o čemur razmišljamo istočasno! — Za tem so se razvili prvi razgovori o preskusih z novimi učnimi načrti, o katerih je mnenje vseh, da se njihova, preskusna doba naj raztegne na več let in to takrat, ko bomo razpolagali z uredbo in uvedbo enotnih učnih knjig, zvezkov in z minimum učil.

Lepo in vse kmetijske razmere našega sreza upoštevajoče poročilo je nato podal sre-

ski kmet. ref. g. Kuret in nas seznanil s svojim načrtom glede pospeševanja kmetijstva ob sodelovanju učiteljstva. Obširne predloge v tem pogledu sta podala tov. predsednik in tov. Cvetko Franc. Tov. Cvetko Ivan predlaga, da se v pogledu kompetence društvenih razsodišč priključimo predlogu celjskega učit. društva (glej. »Učit. tov.« št. 19., str. 4.). Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. S tem je tov. predsednik sklenil zborovanje ter prihodnje (najbrž s predavanjem o Lavtarjev rač. metodi) napovedal za prvo ali drugo soboto v aprilu t. l.

Tajnik: Predsednik:
Senekovič Alojz, s. r. Vauda Mirko, s. r.

PREDLOG GLEDE POSPEŠEVANJA KMETIJSTVA S SODELOVANJEM UČITELJSTVA.

(Predlagal Vauda M., sprejet pri učit. zbor. 3. februarja 1934.)

S posebnim odlokom je kr. banska uprava dala podlago za dogovorno in složno delo med srez. kmet. referenti in učiteljstvom. Da pa zamore učiteljstvo pri pospeševanju kmetijstva biti še v polnejši meri udeleženo, predlagamo:

1. oblast naj obvešča slično kot sreske in obč. kmetijske odbore ter občinske uprave o vseh zadevah in ukrepih, nanašajočih se na podvig kmetijskih in obč. gospodarskih priključitv in občanov tudi upravitelstva (učiteljstvo) nar. šol ter naj zahteva v vseh takih akcijah skupne seje, skupno reševanje oziroma predlaganje zadevnih sklepov, 2. vse naše javne kmetij. ustanove, kot: kmetijska družba, sad. škola in vrtnarsko društvo, vinarska zadruga itd., četudi pri vseh morda vse učiteljstvo radi materialnih težkoč ne more biti vključeno, naj smatrajo šolo kot njihovo ž njimi sodelujočo ustanovo, katero naj informirajo o vseh važnih zadevah, zlasti o vseh v šol. kraju nameravanih kmetijsko-gospodarskih načrtih, izobraževalnih, nabavljajalnih, vnovčevalnih in ostalih akcijah.

3. Stik obojih korporacij, dalje kmet. učnih zavodov in strokovnjakov z narodno šolo na kmetih naj vodi do take strnitve, da postanemo vsi kmetijsko-gospodarsko življenje in prizadevanje vodeča enota, ki po deželi naj domuje v šoli!

4. sestaviti je delovni program — večleten načrt ter organizirati sestav in izvedbo tega novega velikega gospodarsko pospeševalnega dela in aparata, da se spet tudi vsa ta sodobno najvažnejša akcija radi breznačrtosti in neorganiziranosti ne porazgubi v brezposelnostne uspehe.

PREDLOGI GLEDE ŠOLARSKIH LISTIN.

Preglagatelj: Vauda Mirko.

(Sprejeti pri učit. zbor. 3. II. 1934.)

Ob sklepu I. polletja smo spet dovolj težko občutili, kam vodijo vedne spremembe v uvedbo novih uradnih knjig in šolarskih listin. Kako delo in potratno časa je nam povzročilo napisovanje novega vrstnega reda učnih predmetov v izkaze o šol. napredku za učence 3. do 8. šolskega leta! Kako smo s tem oblikovno skazili sicer praktične in učencem še poznata leta dragocene izkaze! Kako mučno je prenašanje redov iz imenikov v izkaze pri različno se vrsteh učnih predmetih! Kako nepraktične, kratkotrajne in povrh — šolsko blagajno znatno obremenjujoče so novo uvedene dijaške knjižice.

Predlagamo zopetno uvedbo izkazov o šol. napredku z novopredpisano razvrstitvijo učnih predmetov. Odpraviti je nerodno oblikovane in nepraktične sestavljene ter povrh drage zdravstvene liste, ki naj bodo s potrebnimi rubrikami zapadene — (vnešeni) v matičnih listih. Te je zopet uvesti, jih bolj približati značaju šolarskih popisnic in sicer v obliki pole, kojih prva stran z izboljšano rubrikacijo naj vsebuje osebne podatke, druga oceno napredka, tretja duše in vzgojeslovni, zadnja stran pa zdravstveni popis učenca.

Uradne knjige in šolske listine naj bodo končno enkrat stalna, ne vedno se menjajoča se uvedba.

PREDLOG GLEDE POSPEŠEVANJA KMETIJSTVA S SODELOVANJEM UČITELJSTVA.

Predlagatelj: Cvetko Franc.

(Sprejet pri učit. zbor. 3. II. 1934.)

Poleg sokolskih edinic smatramo kot nujno potrebo, da kr. banska uprava uvede na vseh podeželskih narodnih šolah v svrhu poklicne izobrazbe in narodno-državljanske vzgoje obvezne kmetjsko in gospodinjstvo nadaljevalne šole v zimskem tečaju, izpopolnjevanje z ekskurzijami spomladi in v poletju. V teh šolah naj se vrši pouk po načrtu kr. banske uprave dravske banovine teoretično in praktično z upoštevanjem lokalnih razmer in s sodelovanjem sreskih kmetijskih referentov, oziroma strokovnjakinj na gospodinjstvem polju.

Kr. banska uprava pa naj v svojem proračunu skrbi za potrebno predhodno strokovno izobrazbo učiteljstva v posebnih tečajih, ki naj ne bodo pretežno idejni, marveč predvsem praktični. Ista pa naj tudi zagotovi učiteljstvu, ki se z vno posveti delovanju na kmetijsko- in gospodarsko-nadaljevalnih šolah, primeren honorar, ki naj pri današnjih razmerah ne znaša manj kot 20 Din za učno uro.

Vzporedno s teoretsko-praktičnim poukom v kmetijski, gospodarski in gospodinjstvi stroki naj se obvezno obiskujoča narodno-šolski obveznosti odrasla mladina v teh šolah vzgaja, da se ji razvije in utrdi samozavest in ponos na kmetjski kot najmočnejši in v naši državi najvažnejši stan, da bo hodila v svojem dejanju in nehanju pota prave poštenosti

in pravičnosti, da bo vnetja za dobrodelnost in pomoč bližnjemu, dobila veselje do čitanja in nadaljnje izobrazbe, da se ji razvije zmisel za kmetjsko občestvo zlasti pa, da se utrdi v njej izrazita mentaliteta za narodno in državno edinstvo. Kadar bo učiteljstvo doseglo to, nastopijo kot rezultat same ob sebi tudi globoko segajoče izpremembe na političnem polju.

Krajevni šolski oziroma občinski odbori pa morajo v smislu zakona za vsako podeželsko šolo (kjer še to manjka) preskrbeti primerno velik kos zemljišča za zgledne poizkuse v kmetijstvu, takisto naj v zadostni meri dotirajo šolske vrtove, kjer se bodo učenci-ke udeleževali spomladi, poleti in v jesen, dokler traja vegetacija. Za gospodinjstvo-nadaljevalne šole bodo pa krajevni šolski odbori dolžni preskrbeti povsod primeren lokal, ki bo služil tudi kot kuhinja in v pomanjkanju še ene sobe tudi kot jedilnica-obednica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 17. februarja t. l. v sokolskem domu v Murški Soboti. Od 129 članov(ic) je bilo navzočih 88, t. j. 68%.

Pred zborovanjem je tov. Stubelj z vzornim nastopom v svojem razredu dokazal, kaj vse se v višji narodni šoli lahko doseže. Obravnaval je prebavo. — G. sreski šumar, ref. ing. Miklavčič je podal nato nekaj navodil o sajenju gozdnega drevja in o letošnjem pogozdovanju, h kateremu se pritegne tudi šolska mladina. — Tov. predsednik je prav obširno in izčrpno poročal o sklepih predsedniškega zbora v Ljubljani dne 14. jan. t. l. ter o važnejših stanovskih zadevah, ki silijo zadnji čas v ospredje. V dopolnilo temu je tov. nadzornik govoril o organizaciji in pokretu borcev Jugoslavije, prešel nato na izpad ban. sv. Kührja na učiteljstvo, ki je došlo v Prekmurje, in versko-šolske razmere v tukajšnjem srežu. Zborovalci so z burnim protestom soglasno obsodili mentsnična in žaljiva izvajanja obeh prekmurskih ban. sv. Kührja in Erjavca ter odposlali na mero-dajna mesta protestno spomenico proti takemu načinu reševanja prekmurskih šolskih in nacionalnih zadev.

Prečitani in sprejeti so bili došli dopisi, na podlagi katerih je prišlo do sledečih sklepov:

1. Radi težkega finančnega položaja društva ne pošlje delegata na izredno skupščino v Beograd.

2. V fond za brezposelne učit. abituriente se k članarini primakne mesečno po 1 Din. Z nabiranimi sredstvi bo društvo razpolagalo samo.

3. Predlog šentlenartskega društva glede pošiljanja dopisov iz kmetijske stroke tudi šolam, je članstvo sprejelo s pripombo, da se naj pošiljajo samo dopisi o najvažnejših kmetijsko-gospodarskih zadevah.

4) Sekcija naj potom centralne uprave doseže, da min. prosvete čim prej razpiše natečaj za nove šolske knjige, ki bodo sestavljene v zmislu novih učnih načrtov.

5. Sistematizacija učnih mest, po kateri bi bila določena učiteljska mesta vezana na določene uradniške skupine, naj se prepreči, ker bi bila ta v nasprotju z učiteljsko stalnostjo, za katero se borimo.

Tov. nadzornik Velnar je referiral o novem učnem načrtu za osnovne šole in podal v svojem zanimivem predavanju mnogo izbornih misli o osnovah novega učnega načrta, njega praktičnem izvajanju in aplikaciji na posamezne kraje in tipe šol. Razvil je o tem predmetu živahen razgovor.

Tov. Hribar je poudaril, da je postal šolski radio za naše kraje brezposeln, ker je

nemoten sprejem ljubljanske radio oddajne postaje radi nove mednarodne ureditve valovnih dolžin sploh nemogoč. Zahteval je tudi naj »Učiteljski tovariš«, ki se radi pomanjkanja prostora upira objavljati obširnejša in izčrpnjša poročila o zborovanjih sreskih društev, ne prinaša toliko knjižnih poročil o knjigah »Mlad. matice«, ker s tem list samo izgublja na pestrosti in aktualnosti. — Tov. nadz. je ob koncu pojasnil, kako je izdelati skice šolskih okolišev in opozoril na redna poročila s službenimi podatki o izvenšolskem delu, ki postajajo važni za napredovanje učiteljstva. Tov. blagajnik je še apeliral na članstvo, naj z rednim plačevanjem članarine dvigne društvo iz neprestanih finančnih zadreg.

Gabrijelčič Ivan, preds.

A. Šorli, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Ana Senell: Črna lepota — življenje-pis nekega konja. Iz angleščine prevel in pri-krožil Griša Koritnik. Knjiga poljudno in pri-kupno vzbuja čut do živali in navaja k lepemu ravnanju. Želeti bi bilo, da je to delo v vseh šolskih knjižnicah.

—k Grlica, revijalna zbirka omladinske muzike. Pred božičem je izšel 1. zvezek, fe-bruarja t. l. pa 2. zvezek te prepotrebne re-vije. Vsakemu zvezku je priložena književna priloga. Revija izdaja in urejuje naš bivši to-variš prof. S. Kumar. Največ člankov v pri-logi je podpisanih od našega tov. Iv. Grbca, ki je pred kratkim absolvirar Muzičko Aka-demijo v Zagrebu.

Vsebinska 1. zvezka: Tajčević? Pjesme do-lolske, Bugarске koledne pjesme; Pozajčić: Četiri svatovske pesme iz Bukovca; Adamič: Slovenske narodne; Grbec: Belokranjske ša-ljivke; Živković: Igrale babe; Marinković: Novo kolo; J. Štolcer-Slavenski: Uspavanka, Dečja igra (s klav. spremljavo) in Zagorska pesma.

Vsebinska 2. zvezka: Adamič: Beraške pesmi; Papandopulo: Doletel je... Dafino, vino crveno; Dugan ml.: Tri ptičice, Fašnička, Se korenje, Crni kos, Lepe Molivanke; Baj-šanski: Tri bugarske pesmi; Grbec: Sedem otroških; Adamič: Svatovska, Tiri, tiri, tinje; Mokranjac: Četiri srpske obredne; Bravničar: Dva polža (s klav. spremljavo).

Revija ima okrog 50 sotrudnikov. Tovari-še šolske upravitelje in pevovodje šolskih zborov prosimo, naj revijo naroče. Za vsak, še tako šibak zbor najdete v zbirki primerne pesmi, ki Vam bodo dobrodošle ob priliki nastopov.

Cena reviji (10 zvezkov) je v predplačilu Din 180.—, posameznim zvezkom pa 25 Din. Naroča se: Uprava »Grlice«, Zagreb, Račko-ga ul. 6/IV.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Naročajte pri tvrdkah, ki inšerirajo v našem glasilu!

IGN. ŽARGI
LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA 11

Z a d a m e !

Obleke, plašče, bluže, perilo.

Z a g o s p o d e !

Krasne srajce, velika izbira kravat.

Z a o t r o k e !

Oblekce, plaščke, predpasnike, perilo, čepice.

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH!

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolo in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve

Vam nudi vedno

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44